

Jeg skal snakke om:

- Statens vegvesens ansvar for universell utforming. Hvordan jobber vi, og hvem er målgruppen?
- Hvor langt har vi kommet i Norge?
Indikatorer for universell utforming

Føringer

- NTP (2006-15) og forslag til NTP (2010-19)
- Antidiskrimineringsloven og revidert plan- og bygningslov
- SD har gitt Statens vegvesen et **sektoransvar** for universell utforming
- Ansvar for statlige veger: Endrede behov i befolkningen og en endret oppfatning av hva behovene er

Hvordan jobber Statens vegvesen med universell utforming?

Syse-utvalgets
definisjon:

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.

Målgruppe: Alle reisende skal nyte godt av bedre tilgjengelighet

- Ikke spesielt rettet mot enkelte brukergrupper
- Tilbud med høy standard vil tiltrekke seg flere kunder og vi får på sikt høyere kollektivandel
- Nytten blir derfor høyere enn om tiltaket var rettet mot en enkelt (liten) gruppe reisende
- Nytte-/kostnadsvurderinger viser at dette er svært nyttige tiltak (Samferdsel 12/07)

Hvordan gjør vi jobben?

- Nasjonal transportplan, handlingsprogram, budsjetter
- Sentrale håndbøker, veiledere og retningslinjer revideres:
  - 017 Vegnormalen
  - 232 Tilrettelegging for kollektivtransport på veg
  - 278 Universell utforming
- FoU
- Informasjon, kompetanseoppbygging, generasjonsskifte
- Internasjonalt samarbeid
- Policy for arbeidet med universell utforming i etaten, fulgt opp med regionale strategier for arbeidet
- Diverse utviklings- og oppfølgingsoppgaver:
  - BRA-programmet, BRA-midler
  - Indikatorutvikling og –måling
  - Rådgiving mot Samferdselsdepartement og region
  - Innspill i konkrete saker

Håndbok 278 Universell utforming

- Håndbok for praktisk arbeid med tilrettelegging for universell utforming på veg og gate
- Praktiske løsninger, gode eksempler
- Tre hoveddeler:
  - Generell del
  - Eksempler og råd knyttet til konkrete løsninger: Gater, veger, fortau, krysningspunkter, gågater, kollektivløsninger osv.
  - Sjekklistor

Hvor langt har vi kommet?

...og hvor langt er det igjen til målet er nådd?

Nasjonal transportplans indikatorsystem

- Indikatorer på 8 felt
- Kvantifiserbarhet
- Indikatorene følges opp og videreutvikles i løpet av perioden
- www.ntp.dep.no
- Inngår som del av Statens vegvesens styringssystem gjennom målekortet og resultatkontraktene

Indikatorer for universell utforming

- U1: Andel av stamrutene for kollektivtransport på veg i de fire store byene som er universelt utformet
- U2: Andel av store kollektivknutepunkter som er universelt utformet

Gjennomføring

- Regionale kollektivtransportkoordinatorer registrerer
- Rapportering til Vegdirektoratet
- Metodiske utfordringer:
  - Nybrottsarbeid: Uutprøvd system og ingen pilot
  - Mange kokker, potensielt lav validitet
  - Nivåproblematikk
  - Lite tid til prøving og feiling
- Videreutvikling i NTP-perioden (2008-)

Foreløpige resultater

- Ikke overraskende; svært lite er universelt utformet
- Oslo er "minst elendig" – sammenheng med BRA-middeltildeling
- Trondheim: Ingen holdeplasser i stamlinjenettet godkjennes
- Bergen: 0 godkjent, men mye pågående arbeid vil raskt gi resultater
- 50 viktige knutepunkt: Ingen er bra nok, men mange har potensial til å bli det

Oppsummering:

Hva skal til for at vi får det til?

- Tilstrekkelig kompetanseoppbygging
- Vellykket oppgradering av infrastrukturen gjennom tilstrekkelige bevilgninger og gode nok retningslinjer
- Samarbeid på tvers av forvaltningsnivåene
  - Gjennom (øremerkede) BRA-midler
  - Men først og fremst gjennom de ordinære prosesser der samarbeid allerede er i gang

Takk for meg!

Trine.Hagen@vegvesen.no

